

Zouden we dan beter af zijn zonder generieke geneesmiddelen ?

Bijna 700 banen op de tocht bij Janssen Pharmaceutica. Dat zijn evenveel drama's voor de betrokken werknemers en hun gezinnen. Begrijpelijk dus dat in deze periode van emotionele ontreddeering allerlei verklaringen, veelal extern, naar voren worden geschoven. Eén van de boosdoeners is de generieke geneesmiddelenindustrie, waarbij zelfsworden als "piraten" en "pretbedervers" in de mond worden genomen.

Hier wordt voorbijgegaan aan interne oorzaken, waardoor enig perspectief dus wel op zijn plaats is.

De essentie van een octrooi is dat de octrooihouder, de uitvinder, gedurende de looptijd van het octrooi een exclusief recht heeft om het te exploiteren. In de praktijk werkt dat hoge, monopolistische prijzen in de hand. Hierdoor kunnen kosten voor onderzoek en ontwikkeling ruimschoots afgeschreven worden. Meer nog, de farmaceutische industrie is één van de meest winstgevende sectoren ter wereld. Maar aan een octrooi komt een einde. Een eeuwig octrooi zou immers eeuwige monopolieprijzen betekenen. Dat is maatschappelijk onbetaalbaar. De octrooihouder zou bovendien geen stimulans meer hebben om naar nieuwe uitvindingen te zoeken. Vooraanstaande economen, onder wie de Amerikaanse Nobelprijswinnaar voor Economie, prof. Stiglitz, stellen dat één van de problemen van "big pharma" is dat geneesmiddelen te veel octrooibeschermt genieten, en niet te weinig. Sommige multinationals dreigen te lang in een comfortzone te zitten en een reus op lemen voeten te worden.

Generieke geneesmiddelen komen op de markt wanneer het octrooi verstreken is, en zetten dan de concurrentie in werking. Hoe meer generieke spelers, hoe groter de concurrentie, hoe groter de prijsdaling. Het jaarlijks effect van de generieke geneesmiddelen op de Belgische markt bedraagt zo'n 350 miljoen euro, een bedrag dat bijvoorbeeld toelaat om nieuwe, dure kankermedicijnen gratis ter beschikking te stellen. Met 350 miljoen kan het geneesmiddelenbudget voor het eerst sinds jaren in evenwicht worden gehouden en vermeden worden dat de Belgische belastingbetaler, werkgever en werknemer nog meer geld op tafel moeten leggen voor de financiering van het geneesmiddelenbudget.

De Belgische generieke geneesmiddelensector is niet verantwoordelijk voor het banenverlies bij Janssen Pharmaceutica om de eenvoudige reden dat de generieke geneesmiddelenbedrijven nog steeds onbeduidende spelers zijn op de interne geneesmiddelenmarkt. Amper 0,5% van de geneesmiddelen in ziekenhuizen zijn generiek. Nog geen 14% van de geneesmiddelen die bij de apotheker over de toonbank

gaan, zijn generiek. We staan mijlenver af van landen als Nederland, Duitsland, het Verenigd Koninkrijk, Denemarken en zelfs de VS waar 40 tot 80% van de markt generiek is. Het marktaandeel van de generieke sector in België stagneert zelfs en dreigt in een negatieve spiraal te verzeilen. Dat is een gevolg van het gebrek aan een coherent generiek geneesmiddelenbeleid in ons land. Nochtans zijn generieke geneesmiddelen bijna altijd goedkoper dan de merkgeneesmiddelen, inclusief de vele merkgeneesmiddelen die hun prijs verlaagd hebben onder druk van de generieke concurrentie. Eén en ander houdt verband met de enorme middelen die de Belgische merkgeneesmiddelenindustrie inzet om haar positie te verdedigen. In haar economisch geïnspireerde welwillendheid heeft de Belgische overheid hierop ingespeeld met een aantal gunstmaatregelen. Vandaag blijkt dat deze tegemoetkomingen niet opgewassen zijn tegen beslissingen die in het hoofdkwartier van een multinational worden genomen.

Volgens de officiële stellingen van de merkgeneesmiddelenindustrie zijn de generieke geneesmiddelen en de merkgeneesmiddelen complementair. Door de prijsdalingen die de generieke geneesmiddelen genereren kunnen immers de nieuwe, dure merkgeneesmiddelen onder octrooi gefinancierd worden.

Waarom dan 700 mensen op straat zetten? Om de toekomst van het bedrijf veilig te stellen, zo zegt de woordvoerder van Janssen Pharmaceutica. Een vakbondsman verwoordde het anders: “Het draait om hebzucht. De winstcijfers zijn zeer goed, alleen willen ze blijkbaar altijd maar meer.”

Over generieke geneesmiddelen:

Generieke geneesmiddelen hebben dezelfde kwalitatieve en kwantitatieve samenstelling aan werkzame bestanddelen en dezelfde farmaceutische vorm als het originele geneesmiddel. Zij kunnen enkel op de markt komen op voorwaarde dat aan de registratie-overheden aangetoond wordt dat zij “bio-equivalent” zijn, d.w.z. dat de concentratie van de werkzame stof in het bloed of in het plasma volgens equivalente waarden verloopt als voor het merkgeneesmiddel.